

Tifo Aşısı Bilmeniz Gerekenler

Many Vaccine Information Statements are available in Spanish and other languages. See www.immunize.org/vis

Hojas de información sobre vacunas están disponibles en español y en muchos otros idiomas. Visite www.immunize.org/vis

1 Tifo nedir?

Tifo (tifo ateşi) ciddi bir hastalıktır. *Salmonella Typhi* adı verilen bakterilerden kaynaklanır.

Tifo yüksek ateş, bitkinlik, güçsüzlük, karın ağrıları, baş ağrısı, iştahsızlık ve bazen döküntülere neden olur. Eğer tedavi edilmezse, tifoya yakalananların % 30'u ölebilir.

Tifo hastalığını geçiren bazı kişiler tifoyu başkalarına bulaştıran "taşıyıcılar" haline gelirler.

İnsanlar tifoyu genellikle kirlenmiş gıda veya sudan alırlar. Tifo Birleşik Devletlerde nadir görülür ve hastalığı olan Birleşik Devletler vatandaşlarının çoğu tifoya seyahat ederken yakalanmışlardır. Tifo, dünya genelinde yılda yaklaşık 21 milyon kişiyi vurur ve yaklaşık 200.000 kişiyi öldürür.

2 Tifo aşıları

Tifo aşısı tifoyu önleyebilir.

Tifoyu önlemek için iki aşı vardır. Biri enjeksiyon olarak uygulanan inaktif (öldürülmüş) bir aşıdır.

Diğeri oral olarak (ağızdan) verilen canlı, atenüe (zayıflatılmış) bir aşıdır.

3 Kime ve ne zaman tifo aşısı yapılmalı?

Birleşik Devletlerde tifo aşılması rutin olarak önerilmemekle birlikte, şu durumlarda önerilmektedir:

- Dünyada tifo yaygın olduğu yerlere yolculuk edenler (NOT: tifo aşısı % 100 koruyucu değildir ve yedikleriniz ve içtiklerinize dikkat etmenin yerini tutmaz).
- Tifo taşıyıcısı olan bir kişi ile yakın temasta olanlar.
- *Salmonella Typhi* bakterileri ile çalışan laboratuvar çalışanları.

İnaktif tifo aşısı (enjeksiyon)

- Bir doz ile koruma sağlanır. Aşının korumaya başlaması için seyahatten en az 2 hafta önce yapılmalıdır.
- Risk altındaki insanlar için her 2 yılda bir rapel dozu gereklidir.

Canlı tifo aşısı (ağızdan)

- Dört doz: bir hafta süreyle gınaşırı (1., 3., 5. ve 7. günlerde) bir kapsül. Aşı koruyuculuğunun zamanında başlaması için son doz seyahatten en az 1 hafta önce verilmelidir.
- Her bir dozu yemekten yaklaşık bir saat önce soğuk veya ılık bir içecekla yutunuz. *Kapsülü çiğnemeyiniz.*
- Risk altında olan insanlar için her 5 yılda bir rapel doz gereklidir.

Her iki aşı da diğer aşılarda aynı zamanda güvenle uygulanabilir.

4 Bazı insanlara bu aşı uygulanmamalı ya da beklemelidir

İnaktif tifo aşısı (enjeksiyon)

- 2 yaşından küçük çocuklara yapılmamalıdır.
- Bu aşının daha önceki bir dozuna karşı şiddetli reaksiyon göstermiş kişilere bir doz daha yapılmamalıdır.
- Bu aşının herhangi bir bileşenine karşı ciddi bir alerjisi olan kişilere yapılmamalıdır. Herhangi bir ciddi alerjiniz varsa doktorunuza bildiriniz.
- Enjeksiyon yapılacağı zaman orta veya ağır derecede hasta olanlar, genellikle iyileşinceye kadar beklemelidir.

Canlı tifo aşısı (ağızdan)

- 6 yaşından küçük çocuklara verilmemelidir.
- Bu aşının daha önceki bir dozuna karşı şiddetli reaksiyon göstermiş kişilere bir doz daha yapılmamalıdır.
- Bu aşının herhangi bir bileşenine karşı ciddi bir alerjisi olan kişilere yapılmamalıdır. Herhangi bir ciddi alerjiniz varsa doktorunuza bildiriniz.
- Aşı yapılacağı sırada orta veya ağır derecede hasta olanlar, genellikle iyileşinceye kadar beklemelidir. Kusma veya ishal ile seyreden bir hastalığınız varsa doktorunuza bildiriniz.
- Bağışıklık sistemi zayıflamış olan kişilere bu aşı verilmemelidir. Bunun yerine enjeksiyon şeklinde olan tifo aşısı uygulanmalıdır. Buna aşağıdaki gruplardaki kişiler dâhildir:
 - HIV / AIDS veya bağışıklık sistemini etkileyen başka bir hastalığı olanlar,
 - 2 hafta veya daha uzun süreli steroidler gibi bağışıklık sistemini etkileyen ilaçlarla tedavi edilenler,
 - herhangi bir kanseri olanlar,
 - radyasyon veya ilaçlarla kanser tedavisi alanlar.
- Oral tifo aşısı bazı antibiyotikleri aldıktan en az 3 gün sonrasına kadar verilmemelidir.

Daha fazla bilgi için doktorunuza danışınız.

5 Tifo aşısından kaynaklanan riskler nelerdir?

Herhangi bir ilaç gibi bir aşının da, ağır alerjik reaksiyon gibi ciddi bir tıbbi hasar veya ölüme neden olma ihtimali, çok düşük olsa da vardır. Tifo aşısının ciddi zarara veya ölüme neden olma riski son derece düşüktür. Her iki tifo aşısından da kaynaklanan ciddi sorunlar çok nadir görülür.

İnaktif tifo aşısı (enjeksiyon)

Hafif reaksiyonlar

- Ateş (yaklaşık 100 kişide 1 kişiye kadar)
- Baş ağrısı (yaklaşık 30 kişide 1 kişiye kadar)
- Enjeksiyon bölgesinde kızarıklık veya şişlik (yaklaşık 15 kişide 1 kişiye kadar)

Canlı tifo aşısı (ağızdan)

Hafif reaksiyonlar

- Ateş veya baş ağrısı (yaklaşık 20 kişide 1 kişiye kadar)
- Karın ağrısı, bulantı, kusma, döküntü (nadiren)

6 Ciddi bir reaksiyon olursa?

Neye dikkat etmeliyim?

- Şiddetli alerjik reaksiyon belirtileri, çok yüksek ateş veya alışılmadık davranışlar gibi sizi kaygılandıran tüm belirtilere dikkat ediniz.

Ciddi alerjik reaksiyon belirtileri, kurdeşen, yüzün ve boğazın şişmesi, nefes darlığı, hızlı kalp atışı, sersemlik ve güçsüzlük olabilir. Bunlar aşılardan sonra birkaç dakika ila birkaç saat içinde başlayacaktır.

Ne yapmalıyım?

- Ağır bir alerjik reaksiyon veya bekleyemeyecek kadar acil başka bir durum olduğunu düşünüyorsanız, 9-1-1'i arayınız ya da kişiyi en yakın hastaneye götürünüz. Böyle bir durum söz konusu değilse, doktorunuzu arayınız.
- Daha sonra reaksiyon "Aşı Sonrası İstenmeyen Etki Bildirim Sistemi" ne (VAERS) bildirilmelidir. Doktorunuz bu raporu kayda geçirebilir ya da kendiniz www.vaers.hhs.gov adresindeki VAERS web sitesinden veya **1-800-822-7967** numaralı hattı arayarak bu bildirim yapabilirsiniz.

VAERS sadece reaksiyonları bildirmek içindir. Tıbbi tavsiye vermez.

7 Nasıl daha fazla bilgi edinebilirim?

- Doktorunuza danışınız.
- Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (CDC) ile temas kurunuz:
 - **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** numaralı telefonu arayınız veya
 - CDC'nin www.cdc.gov/vaccines/vpd-vac/typhoid/default.htm adresindeki web sitesini ziyaret ediniz.

Vaccine Information Statement Typhoid Vaccine

5/29/2012

Office Use Only

